

2. Rzeczownik *Sustantivo*

Rzeczownik (sustantivo) w języku hiszpańskim występuje w dwóch rodzajach gramatycznych: męskim i żeńskim oraz w liczbie pojedynczej i mnogiej. Rodzaj i liczbę rzeczownika często możemy poznać po końcówce.

2.1. Rodzaj rzeczowników

Rodzaju **męskiego** są:

- rzeczowniki zakończone na: **-o, -r, -és, -u, -í, -y, -b, -t, -ón**, na przykład:
el caballo (koń), el jabalí (dzik),
el dinero (pieniądze), el rey (król),
el motor (silnik), el pub (pub),
el portugués (Portugalczyk), el chalet (willa),
el espíritu (duch), el corazón (serce);
- nazwy gór, jezior, rzek, mórz, oceanów, dni tygodnia, miesięcy, a także rzeczowniki pochodzące od innych części mowy, na przykład:
el tigre (tygrys), el Mediterráneo (Morze Śródziemne),
el hombre (mężczyzna), el Pacífico (Ocean Spokojny),
el Aconcagua (góra Aconcagua), el martes (wtorek),
el Mamry (Mamry), el mes de mayo (maj),
el Vístula (Wiśła), el dormir (spanie);

Rodzaju **żeńskiego** są:

- rzeczowniki zakończone na: **-a, -dad, -ción, -sión**, na przykład:
la máscara (maska), la canción (piosenka),
la trucha (pstrąg), la instrucción (instrukcja),
la soledad (samotność), la misión (misja),
la verdad (prawda), la pasión (pasja);
- nazwy liter, na przykład:
la n (litera n),
la o (litera o);

Należy pamiętać, że zasady dotyczące podziału na rodzaj ze względu na końcówkę są zasadami umownymi. Od podanych reguł istnieje bowiem wiele wyjątków, na przykład:

- niektóre rzeczowniki zakończone na **-o, -r, -y** są rodzaju żeńskiego, na przykład:
la foto (zdjęcie), la mujer (kobieta),
la mano (dłoń), la modelo (modelka),
la flor (kwiat), la ley (prawo);

- rzeczowniki pochodzenia greckiego, zakończone na **-ema**, **-ama**, **-ima** są rodzaju męskiego, na przykład:

el tema (temat), **el sistema** (system),
el problema (problem), **el drama** (dramat);

- rzeczowniki zakończone na **-a** mogą być rodzaju męskiego, jeśli są nazwami zawodów, na przykład:

el artista (artysta), **el jurista** (prawnik),
el dentista (dentysta), **el periodista** (dziennikarz);

Istnieją rzeczowniki, które mają **dwa rodzaje**:

- rzeczowniki oznaczające nazwy zawodów, funkcji, narodowości, zakończone na **-ista**, **-ta**, **-ense**, **-cida**, **-nte** mają dwa rodzaje w zależności od płci osoby, którą oznaczają, na przykład:

el / la periodista (dziennikarz, dziennikarka),
el / la eremita (pustelnik, pustelnica),
el / la canadiense (Kanadyjczyk, Kanadyjka),
el / la varsoviense (warszawiak, warszawianka),
el / la homicida (zabójca, zabójczyni),
el / la estudiante (student, studentka);

Uwaga! W przypadku końcówki **-nte** istnieją nieliczne wyjątki, na przykład:

el dependiente / la dependienta (sprzedawca, sprzedawczyni),
el pariente / la parienta (krewny, krewna),
el presidente / la presidenta (prezydent, kobieta prezydent);

- rzeczowniki, których znaczenie w zasadzie nie zmienia się wraz ze zmianą rodzajnika, na przykład:

el / la calor (ciepło),
el / la mar (morze),
el / la puente (most);

Uwaga! W przypadku rzeczowników **el / la puente** i **el / la calor** zazwyczaj używana jest forma rodzaju męskiego. Słowa **el mar** (w rodzaju męskim) używamy częściej do określenia zbiornika wodnego, a słowa **la mar** (w rodzaju żeńskim) do przerośnego znaczenia słowa „morze”, na przykład:

la mar de ideas (morze pomysłów),
el mar Báltico (Morze Bałtyckie);

- rzeczowniki, których znaczenie zmienia się wraz ze zmianą rodzaju, na przykład:

el capital (kapitał) – **la capital** (stolica),
el cometa (kometą) – **la cometa** (łatawiec),
el corte (krój) – **la corte** (dwór),
el cura (ksiądz) – **la cura** (kuracja, lekarstwo),
el frente (przód) – **la frente** (czoło),
el guía (przewodnik – człowiek) – **la guía** (przewodnik – książka),
el margen (margines) – **la margen** (brzeg),
el orden (porządek, ład) – **la orden** (rozkaz),
el pez (ryba) – **la pez** (smoła),
el policía (policjant) – **la policía** (policja);

ĆWICZENIA

1 Wstaw odpowiednie rodzajniki.

Przykład: **periodista** (dziennikarz)

Odpowiedź: **el periodista**

1. **guía** (przewodnik – książka)
2. **dentista** (dentysta)
3. **orden** (porządek)
4. **corte** (krój)
5. **mar** (morze)
6. **margin** (margines)
7. **modelo** (modelka)
8. **calor** (ciepło)
9. **belga** (Belg)
10. **estudiante** (studentka)

2 Wstaw odpowiednie rodzajniki.

Przykład: **problema para mí es no poder encontrar trabajo.**

(Problemem dla mnie jest to, że nie mogę znaleźć pracy.)

Odpowiedź: **El problema para mí es no poder encontrar trabajo.**

1. **casa es más pequeña que bloque de viviendas.**
(Dom jest mniejszy od bloku.)
2. **Ayer compré blusa de seda.**
(Wczoraj kupiłam jedwabną bluzkę.)
3. **Julia Núñez es periodista muy buena.**
(Julia Núñez jest bardzo dobrą dziennikarką.)
4. **punte de esta ciudad se ha roto.**
(Most w tym mieście uległ uszkodzeniu.)
5. **tema de la lección de hoy es el descubrimiento de América.**
(Tematem dzisiejszej lekcji jest odkrycie Ameryki.)
6. **En corte del rey Juan Carlos hay muchos funcionarios.**
(Na dworze króla Juana Carlosa jest wielu urzędników.)
7. **¡Lávate manos!**
(Umyj ręce!)
8. **guía nos enseñó todos los monumentos más importantes de Madrid.**
(Przewodnik pokazał nam najważniejsze zabytki Madrytu.)
9. **El barrio Praga está a margen derecha del río Vístula.**
(Dzielnica Praga leży po prawej stronie Wisły.)
10. **dependienta de la tienda de la esquina se llama Ana Rodríguez.**
(Sprzedawczyni ze sklepu na rogu nazywa się Ana Rodríguez.)